

การป้องกันความผิดพลาดจากการได้รับยาหลายขนานในผู้ป่วยสูงอายุ ในหอผู้ป่วยพิเศษตะวัน 6 : POLYPHARMACY IN AGEING

แนวปฏิบัติที่ดี/จัดการความรู้ ด้านการบริหารจัดการงาน

นางสาวสุภามาส สุภาวงศ์ และทีมหอผู้ป่วยพิเศษตะวัน 6 งานการพยาบาลผู้ป่วยพิเศษทั่วไป

ปัญหาและสาเหตุ

การใช้ยาร่วมกันหลายขนานในผู้ป่วยสูงอายุนั้นขึ้นอยู่กับโรคประจำตัวที่เพิ่มตามอายุผู้ป่วย การใช้ยาร่วมกันหลายขนานนี้มีหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้องเช่น อายุ การศึกษา ความถี่ในการเข้ารับบริการทางการแพทย์รวมถึงความสามารถในการเข้าถึงแหล่งยาด้วย ผลกระทบจากยาร่วมกันหลายขนานในผู้สูงอายุ รวมถึงการขาดระเบียบวินัยในการใช้ยา ส่งผลให้เกิดภาวะทุพพลภาพหรือคุณภาพชีวิตที่แย่ลง ทำให้มีผลกระทบต่อระบบสาธารณสุข การสูญเสียทรัพยากรและค่าใช้จ่ายของประเทศได้

การป้องกันการใช้อยาร่วมกันหลายขนานในผู้สูงอายุควรได้รับความร่วมมือระหว่างทีมสหสาขาวิชาชีพ ตลอดจนตัวของผู้ป่วย และผู้ดูแลผู้ป่วย หอผู้ป่วยพิเศษตะวัน 6 ให้การดูแลผู้ป่วยสูงอายุเฉลี่ย 20 คนต่อเดือน เป็นผู้ป่วยสูงอายุที่ใช้ยาตั้งแต่ 5 ชนิดขึ้นไปเฉลี่ย 7 คนต่อเดือน และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นทุกเดือน เพื่อตอบสนองตามแผนกลยุทธ์ MED CMU: Comprehensive Healthcare ของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ STAIR: Trust Enhancement สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของฝ่ายการพยาบาลข้อที่ 2 Sustainable Excellence in Nursing Service ในหัวข้อ KM and Innovation enhancing nursing excellence และ Trustworthy nurse จึงจัดทำโครงการนี้เพื่อป้องกันป้องกันความผิดพลาดจากการได้รับยาหลายขนานในผู้ป่วยสูงอายุ ผู้ดูแลใช้ยาให้ถูกต้องและเหมาะสม และลดการเกิดภาวะแทรกซ้อนหรือปัจจัยอันตรายที่เสี่ยงต่อภาวะลุกลามของโรคหรือชีวิต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้ป่วยสูงอายุได้รับยาอย่างปลอดภัย
2. เพื่อป้องกันการได้รับยาที่ซ้ำซ้อนในผู้ป่วยสูงอายุ
3. เพื่อความต่อเนื่องในการได้รับยาในผู้ป่วยสูงอายุ
4. เพื่อให้ผู้ดูแลผู้ป่วยเมื่อกลับบ้านมีความรู้ สามารถดูแลให้ผู้ป่วยได้รับยาตามแผนการรักษาใหม่อย่างต่อเนื่อง

เป้าหมาย

1. ไม่เกิดการเกิดปฏิกิริยาต่อกันระหว่างยา/เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา เท่ากับ ร้อยละ 0
2. อุบัติการณ์จากการได้รับยาซ้ำซ้อนในผู้ป่วยสูงอายุ เท่ากับ 0
3. ผู้ป่วยสูงอายุได้รับยาต่อเนื่อง เท่ากับ ร้อยละ 100
4. ผู้ดูแลผู้ป่วย มีความรู้ สามารถดูแลให้ผู้ป่วยได้รับยาตามแผนการรักษาใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง มากกว่า ร้อยละ 90

กิจกรรมการพัฒนา ใช้กระบวนการ PDCA

Plan ปี.ค. - เม.ย. 2567

1. ประชุมทีมนำของหอผู้ป่วยในการจัดทำโครงการ
2. ชี้แจงรายละเอียดโครงการให้กับพยาบาลทุกคนในหอผู้ป่วยรับทราบและขอข้อเสนอแนะ
3. จัดเตรียมเอกสารชุดรับใหม่สำหรับผู้ป่วยสูงอายุ
4. นำโครงการลงสู่การปฏิบัติ
5. ประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

ACT

นำผลลัพธ์มาเสนอในที่ประชุม และดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง

check พ.ค. - มิ.ย.2567

- 1.การเกิดปฏิกิริยาต่อกันระหว่างยา/เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา เท่ากับ ร้อยละ 0
- 2.อุบัติการณ์จากการได้รับยาซ้ำซ้อนในผู้ป่วยสูงอายุ เท่ากับ 0
3. ผู้ป่วยสูงอายุได้รับยาต่อเนื่อง เท่ากับ ร้อยละ 100
4. ผู้ดูแลผู้ป่วย มีความรู้ สามารถดูแลให้ผู้ป่วยได้รับยาตามแผนการรักษาใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 95.6

ปัจจัยความสำเร็จ

บทเรียนที่ได้รับ

ปัญหาและอุปสรรค

- ความหลากหลายของกลุ่มผู้ป่วยสูงอายุในด้านต่าง ๆ เช่น ช่วงอายุ โรคร่วม จำนวนยาที่ใช้ และผู้ดูแล เป็นต้น
- มีบุคลากรที่มีความรู้และเชี่ยวชาญในการดูแลผู้ป่วยสูงอายุ

แนวทางในการพัฒนาต่อเนื่อง

- พัฒนาระบบการซักประวัติและลงข้อมูล Drug reconcile ให้สะดวกในการใช้งาน

ปัญหาและอุปสรรค

- การปรับแนวทางปฏิบัติให้ตรงตามบริบทของหอผู้ป่วยและลักษณะของผู้ป่วยสูงอายุเป็นปัจเจกบุคคล

การพัฒนาคุณภาพโดยใช้กระบวนการ PDCA และนำค่านิยมองค์กร CQIT มาพัฒนางาน ส่งผลให้เกิดแนวปฏิบัติการใช้ยา Polypharmacy ในผู้ป่วยสูงอายุ เพื่อความปลอดภัยต่อผู้ป่วยรวมทั้งผู้ดูแลในการใช้ยาให้ถูกต้องและเหมาะสม ลดการเกิดภาวะแทรกซ้อน/อันตรายที่เสี่ยงต่อภาวะลุกลามของโรคหรือชีวิต สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ MED CMU และ STAIR: Trust Enhancement ของฝ่ายการพยาบาล ข้อที่ 2 Sustainable Excellence in Nursing Service ในหัวข้อ KM and Innovation enhancing nursing excellence และ Trustworthy nurse